

A photograph of a grassy field. In the foreground on the left, there is a large, dark, weathered tree stump leaning against a wire fence. The field is green and extends towards a line of trees in the background. A large, leafy tree is prominent on the right side of the field. The sky is visible through the branches of the trees in the background.

**Gemeenschapsinstelling voor Bijzondere jeudbijstand
Ekeren**

Open oproep (535) 2004

STAUD

STAUD

Platform voor strategie theorie architectuur urbanisme en dialoog

Akkerlaan 23

B-2830 Willebroek

Architectuur en landschapsarchitectuur

Raf De Saeger

Ann Voets

Mark Van Acker

Stabiliteit en speciale technieken

Bruno Depré

Het projectgebied is gesitueerd tussen het 'Laar' en de 'Gerardus Stijnenlaan' en kan worden omschreven als een 'rest-relictlandschap' met waardevolle natuurelementen. Deze natuurelementen zijn zowel boomgaarden, boompartijen, laanaanzetten, als solitairen, grachten en een potentiële rijke bodemvegetatie op de weilanden.

LANDSCHAP

Als rest-relictlandschap moet het dan ook in een bredere context benaderd worden en moet er gekeken worden in welke mate de oorspronkelijke landschappelijke 'toetsstenen' nog aanvoelbaar zijn. Meer nog in welke mate deze 'toetsstenen' een waardevolle en duurzame aanzet kunnen geven tot een globaal gebiedsgerichte aanpak.

In die zin is de aanwezigheid van het 'kasteel' (huidig vrederecht) een belangrijke baken in het landschap. Immers rond dit kasteel werd er in het verleden een parkachtig domein ontwikkeld en functioneerde dit kasteel als bindend element in het totale landschappelijke beeld.

Om een nog onbegrijpelijke reden is dit domein systematisch 'verkaveld' en is men er zelfs in geslaagd de oorspronkelijke 'ankerfunctie' van het kasteel te minimaliseren, meer zelfs om deze absoluut te neutraliseren.

De ontwikkeling van het ziekenhuis (huidig asielcentrum) en de latere bouw van het rusthuiscomplex hebben er zelfs voor gezorgd dat binnen de totaliteit van het landschap een aantal geïsoleerde verblijfszones (lees 'enclaves') ontstaan.

Het huidige restlandschap moet dan ook met heel veel zorg worden behandeld en heeft meer dan ooit de functie om als **BINDEND** landschapsrelict de diverse functies met elkaar samen te brengen.

VERBLIJFSVORMEN

In de huidige omgeving worden diverse woonvormen aangereikt.

Er is vooreerst het residentiële wonen wat langsheen de verschillende straten in al zijn woontypologieën is ontwikkeld van vrijstaande bebouwing tot aaneengesloten rijwoningen.

Het is het model van een klassieke verkaveling waarin de INDIVIDUELE zorg om duurzaamheid (rond comfort en privacy) een bijzondere koestering meekrijgen.

Daarnaast wordt er met het asielcentrum een vorm van tijdelijk GEMEENSCHAPPELIJK wonen aangeboden waarbij de **duurzame** verblijfsaspecten rond het verblijven op een bijzondere wijze worden geconfronteerd met de **tijdelijkheid** van bepaalde omstandigheden. 'Onderweg zijn', geconfronteerd met de geladenheid van deze naturomgeving in de schaduw van het kasteel, is hier meer dan het oproepen van een dubbelzinnige en ambigue wereld.

Evengoed wordt deze ambigue wereld ervaren met het kasteel als huidig vrederecht, dat zijn toegang moet vinden langsheen het 'toevallig' openen langsheen een vergeten kavel aan de andere kant van het domein.

Het is alsof dit gebouw zijn oriëntatie heeft verloren en op zoek is naar een legitimatie binnen het oorspronkelijke parkgebied.

De ontwikkeling van het rusthuiscomplex is een typische oplossing van hoe men omgaat met de invulling van landschappen. Een zoveelste gemeenschappelijk-individuele woonvorm wordt hier aangeboden.

Een beschuttende, stille, verzorgende, koesterende attitude overheerst in deze woonwereld.

Het landschap wordt stil en wordt daardoor ook VERGETEN. Typisch hoezeer hier het domein wordt afgebakend met draad, een zoveelste afrastering en opdeling van een eens zo rijk totaallandschap.

OPDRACHT

Met de huidige opdracht rond een gemeenschapsinstelling wordt er een nieuwe woonvorm toegevoegd aan het al zo rijke palet van typologieën. Het wordt een woonvorm waarin diverse conflictueuze toestanden worden samengebracht.

Zo is er de **tijdelijkheid** van het verblijf en de poging om sociale **duurzaamheid** te integreren.

Het is de tijdelijkheid van de misleu tegenover de duurzaamheid van zoveel sociale waarden en regels.

Er is ook de sociale **tolerantie** waarin een poging tot openheid (open regime) wordt aangeboden en ter zelfder tijd de verwachting tot **discipline** wordt verhoopt om een gesloten regime te vermijden.

Ook omgekeerd wordt er een bijzondere maatschappelijke tolerantie verwacht van de omgeving dewelke niet zo vanzelfsprekend is t.a.v. een leefgroep die toch eerder alternatieve gedragingen prefereert.

Intern is de leefgemeenschap eveneens zeer 'vluchtig'. De leefgenoten zijn tochtgenoten voor 'even' (max.3 maanden).

De confrontatie met deze **tijdelijkheid** moet t.a.v. de duurzaamheid dan ook een verankering meekrijgen in het **constante** omgevende kader dat gevormd wordt door **landschappelijke dragers**.

Daarom is het zo van belang dat er **geen verdere versnippering** van het landschap wordt doorgevoerd, maar dat er eerder naar een bindend totaalbeeld wordt gezocht waarin het programma van de gemeenschapsinstelling zich eerder kan laten absorberen dan dat het zich op krampachtige wijze een plaats moet veroveren en afdwingen in het geheel.

Met andere woorden er moet op de eerste plaats een strategie worden ontwikkeld voor het landschapsherstel en pas later kan er gekeken worden in welke mate dit landschap functies kan toelaten.

LANDSCHAP WORDT BINDMIDDEL TUSSEN CONFLICTEN.

LANDSCHAP WORDT EEN MAATSCHAPPELIJKE ANKERPLAATS.

LANDSCHAP WORDT HET VERHAAL WAARBINNEN DE RUIMTE ZICH LAAT ONTWIKKELEN.

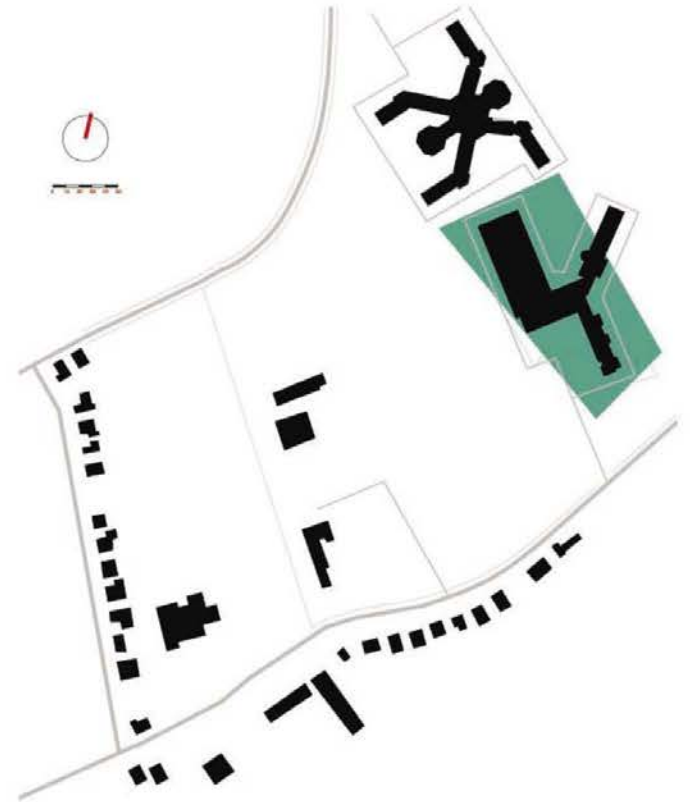
LANDSCHAP WORDT DE OPENHEID WAARIN DE BESLOTENHEID VAN HET CENTRUM ZICH LAAT OPNEMEN.

Woontypologie

Woontypologie

'onderweg zijn' ASIELCENTRUM

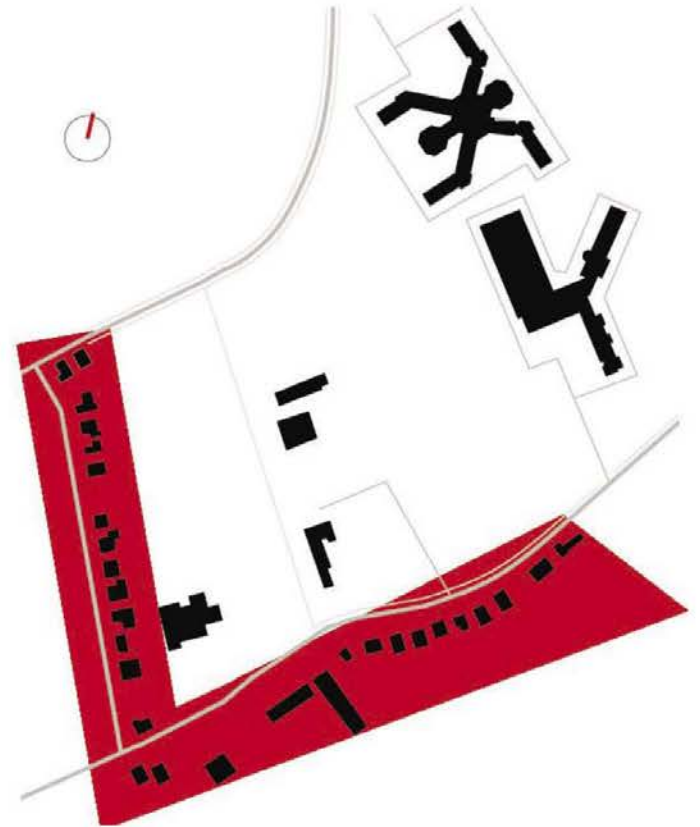
Woontypologie

'verzorgend, stil' RUSTHUIS

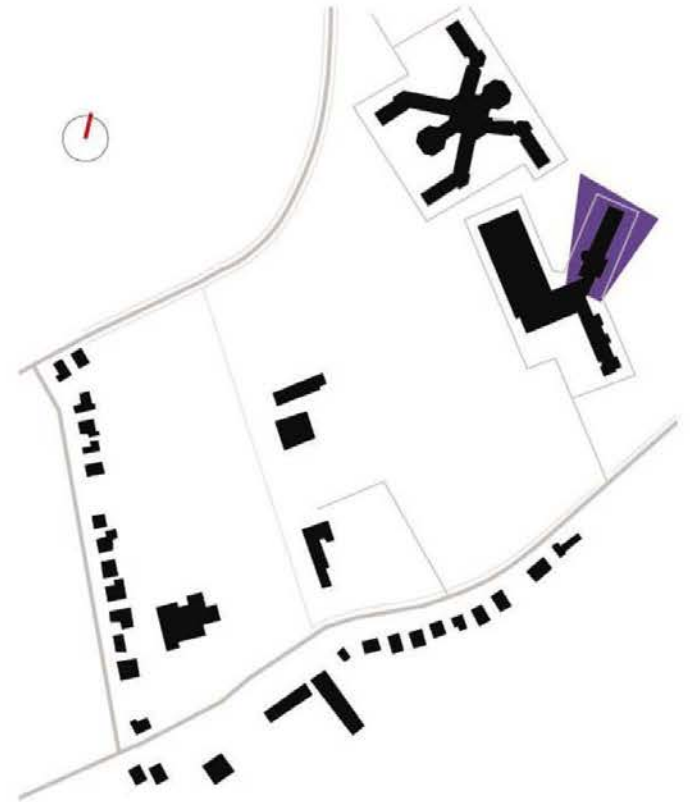
Woontypologie

VLAAMSE VERKAVELING

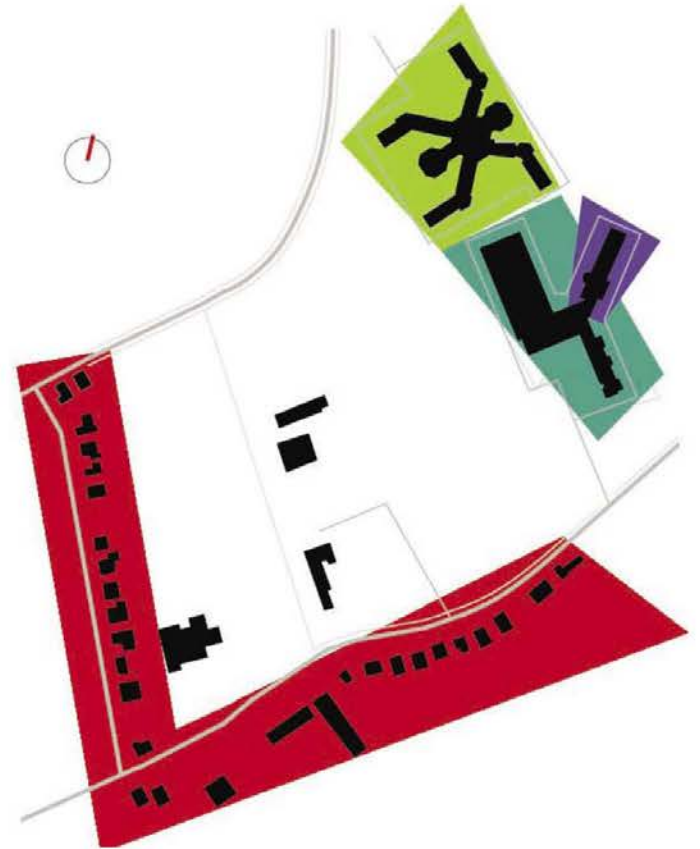
Woontypologie

'ingang langs een vergeten verkaveling' VREDEGERECHT

Woontypologie

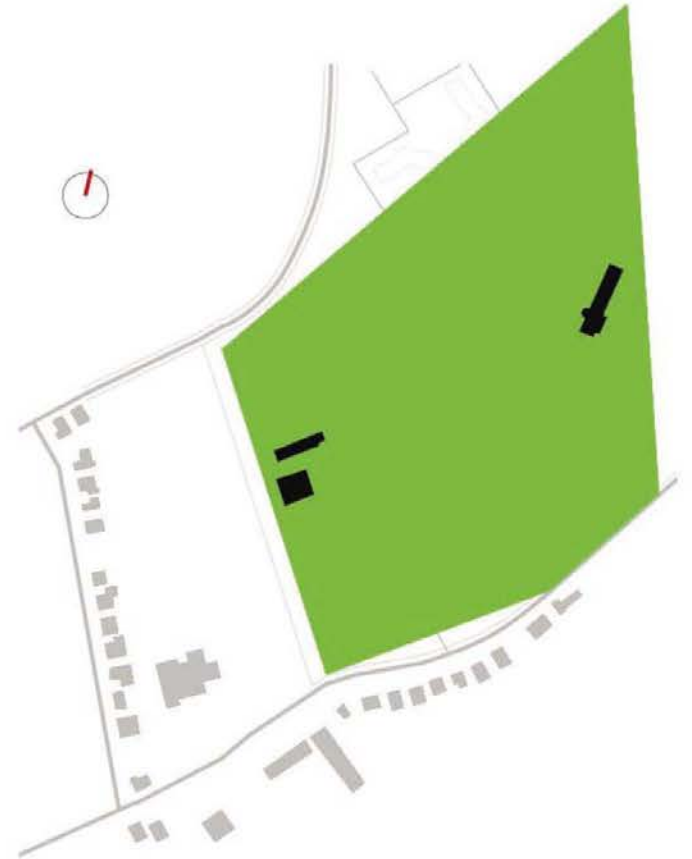
1. Asielcentrum
2. Rusthuis
3. Verkaveling
4. Vrederecht

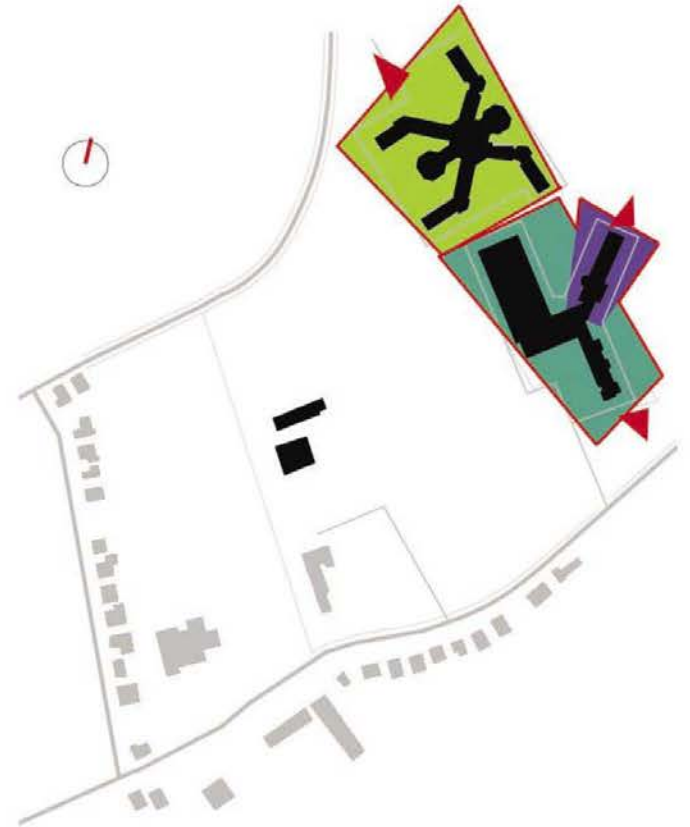

Landschap als bindmiddel tussen conflicten

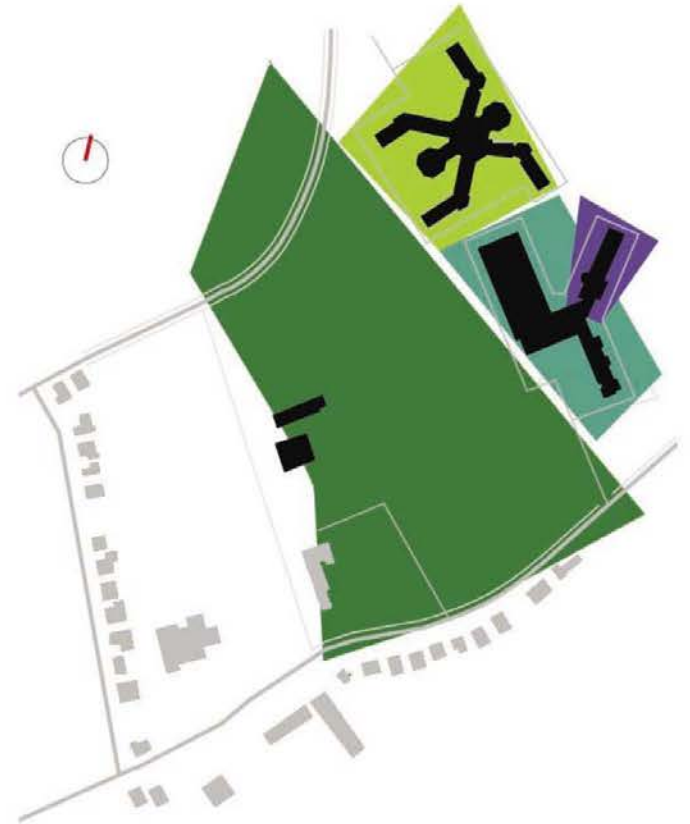
Landschap als bindmiddel tussen conflicten

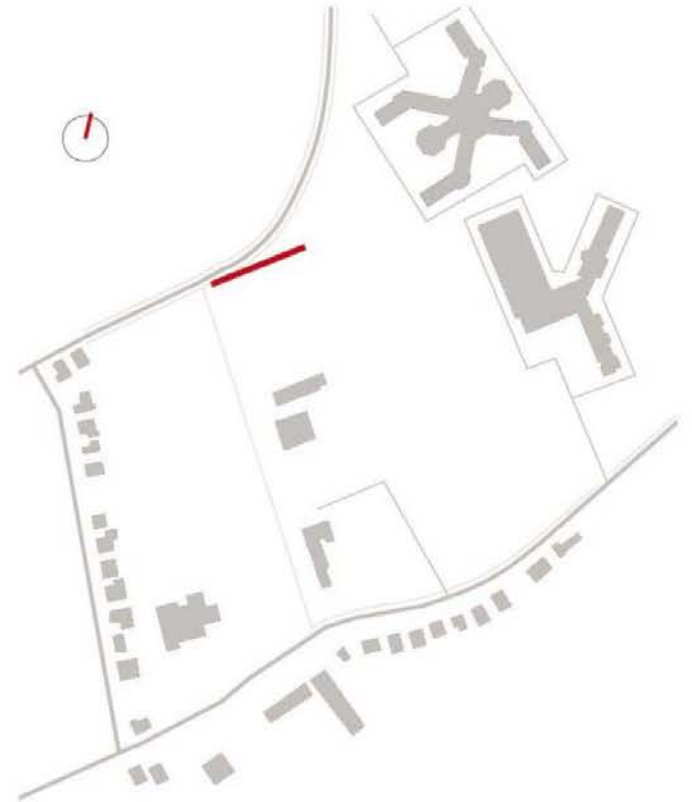
Landschap als bindmiddel tussen conflicten

Landschap als bindmiddel tussen conflicten

Landschap als bindmiddel tussen conflicten

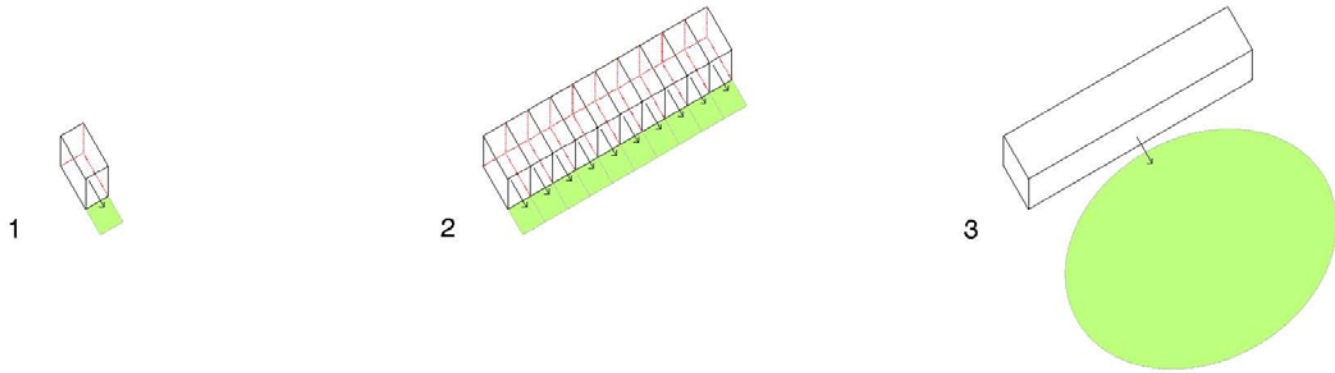

Landschap wordt een maatschappelijke ankerplaats

Landschap wordt een maatschappelijke ankerplaats

Landschapsstappen

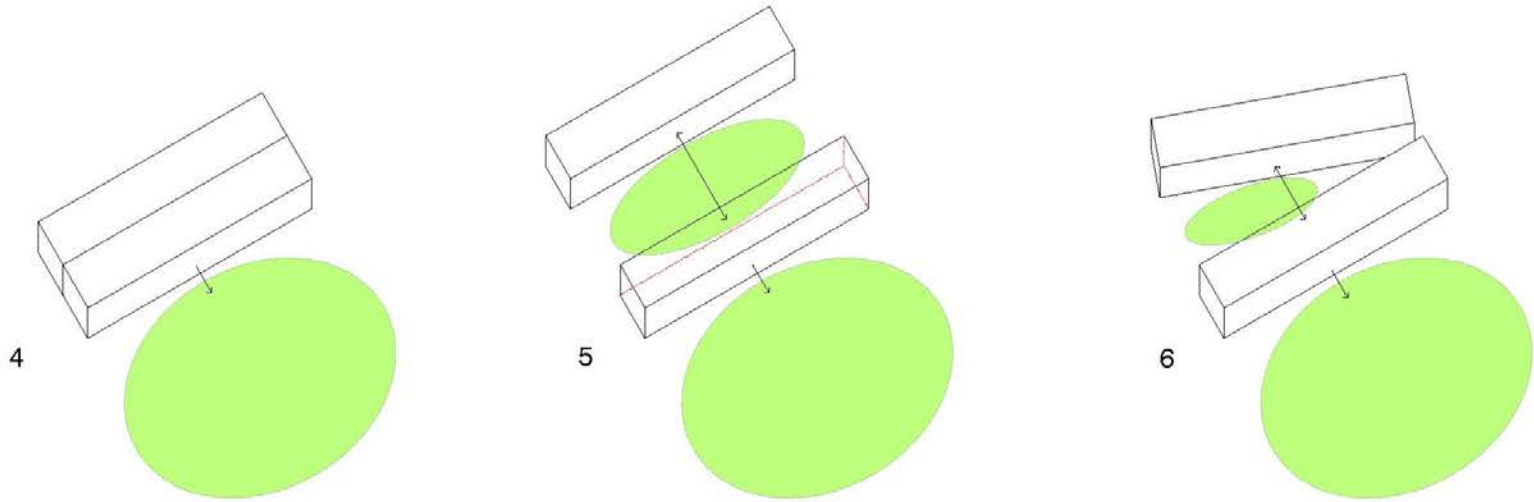
Van leefkamer tot landschapsperspectief

Landschap wordt een maatschappelijke ankerplaats

Landschapsstappen

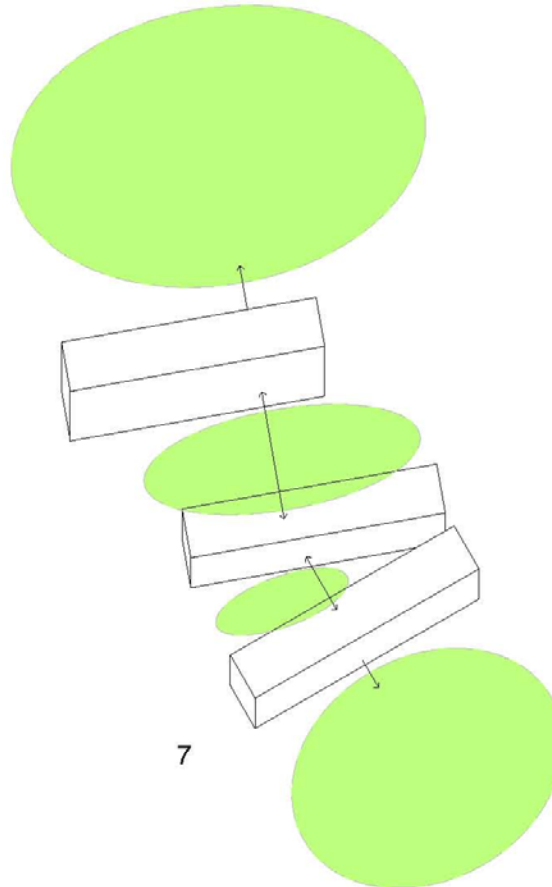
Van leefkamer tot leefruimte

Landschap wordt een maatschappelijke ankerplaats

Landschapsstappen

Landschappelijke continuïteit

Landschap wordt een maatschappelijke ankerplaats

Landschap wordt een maatschappelijke ankerplaats

Fase1

Fase1

Locatie binnen omslotenheid van het landschap

Fase1

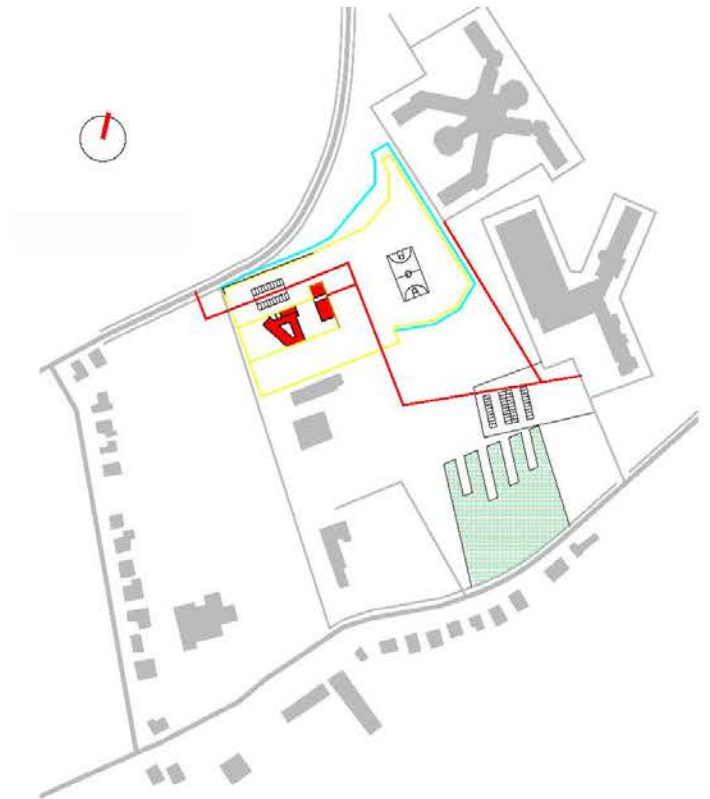
landschap

Fase1

inplanting in omgeving

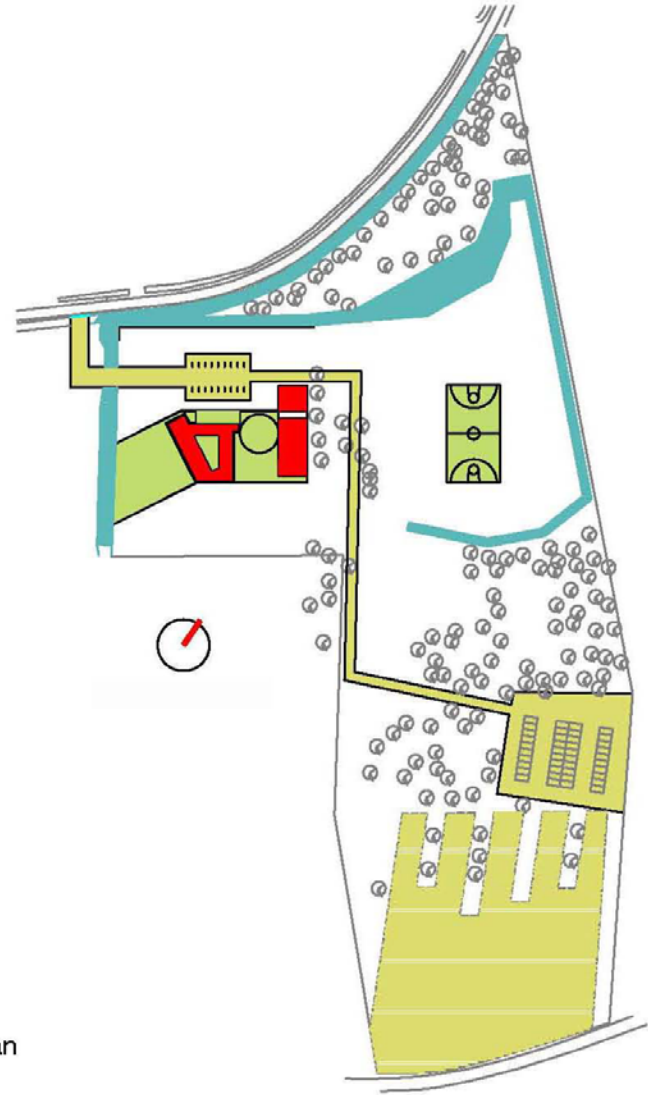
ontsluiting binnen terrein
afsluiting van het terrein
nieuwe waterpartij
overstromingsgebied

omgevingsplan

Fase1

inplanting op terrein

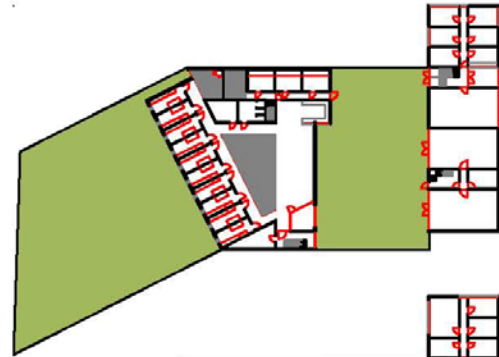

Inplantingsplan
schaal 1/2500

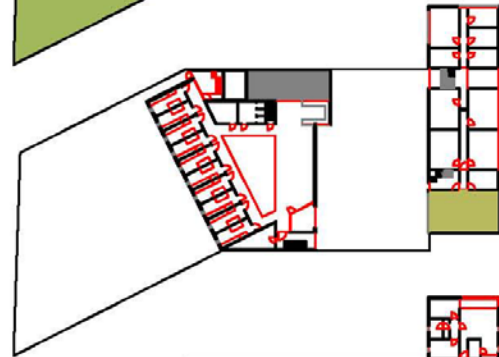
Fase1

Leefomgeving

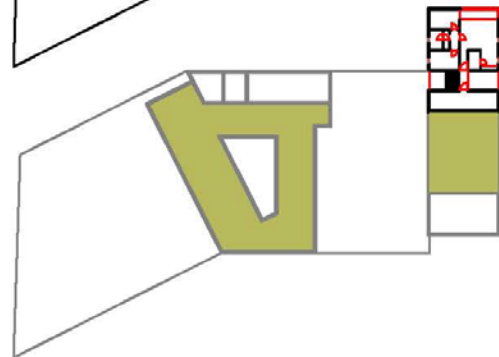
Begane grond
schaal 1/1000

Eerste verdieping
schaal 1/1000

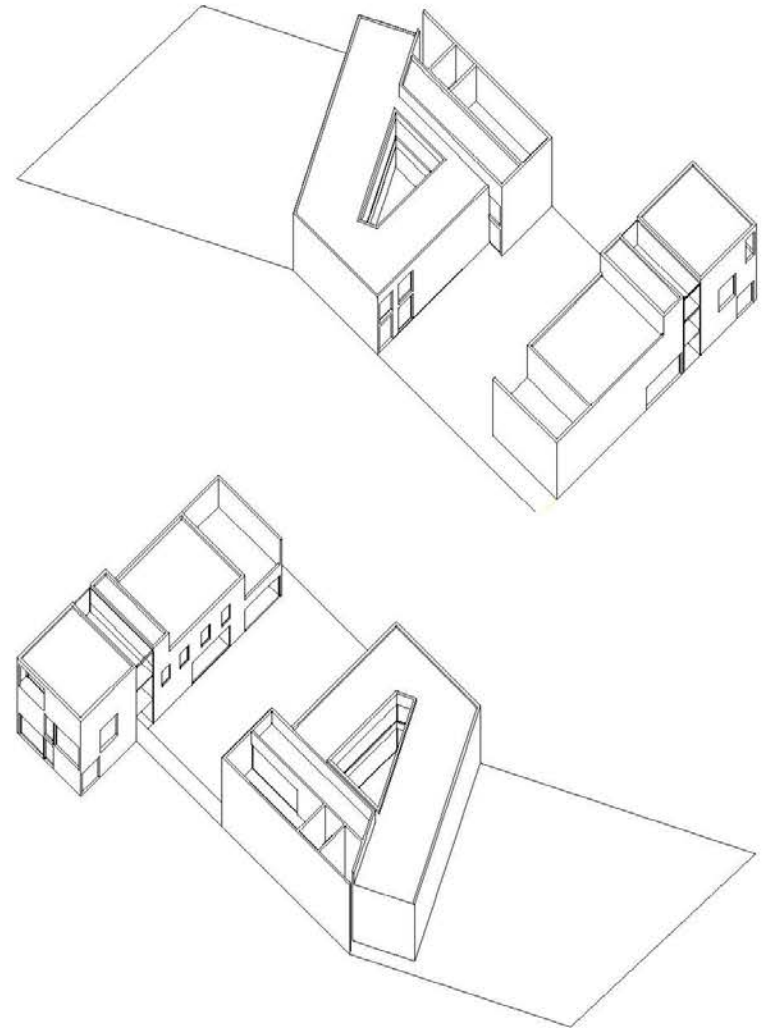

Tweede verdieping
schaal 1/1000

Fase1

perspectief van de leefomgeving

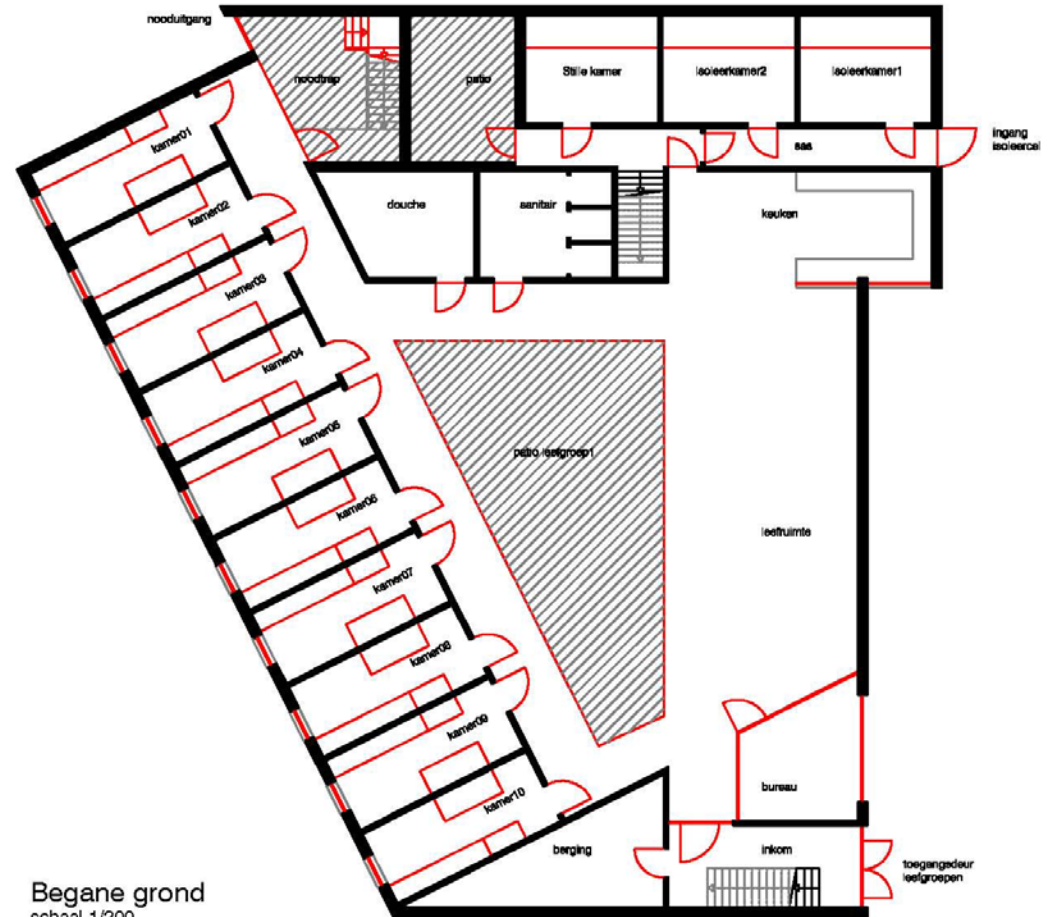

Plannen

Plan begane grond

leefeenheid

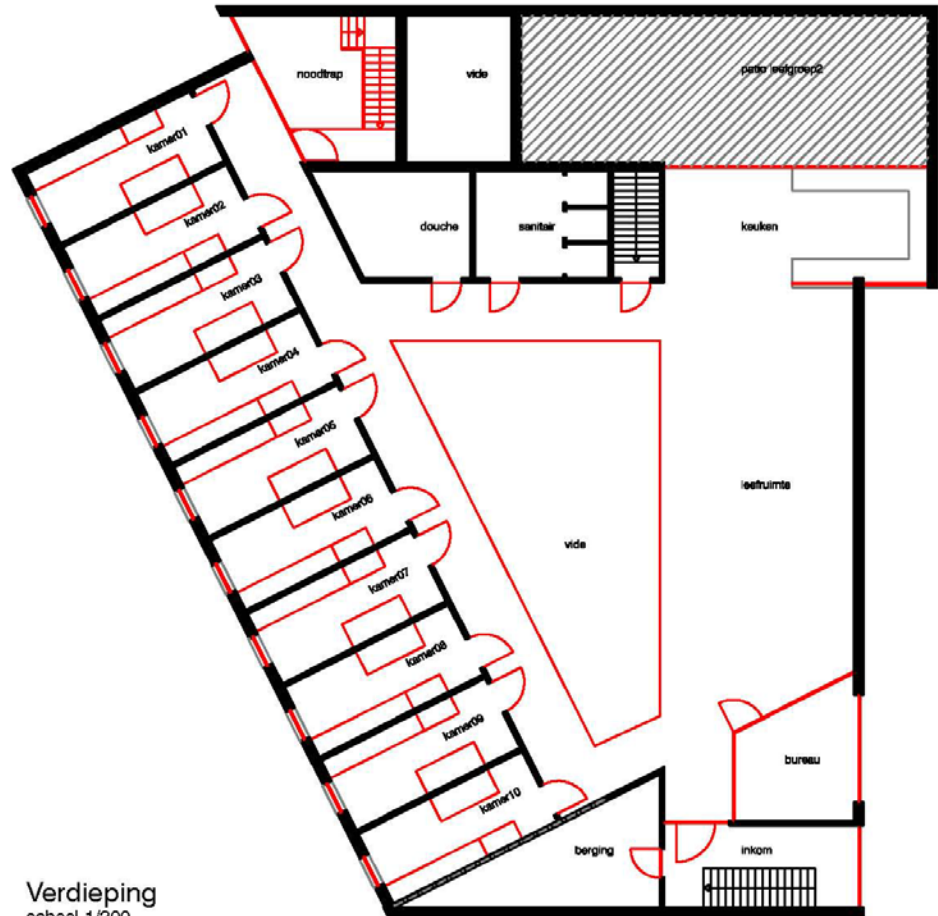
10 kamers	136,0 m ²
leefruimte met keuken	108,0 m ²
bureel begeleiders	13,6 m ²
sanitair	13,6 m ²
douche	13,6 m ²
Berging en technische ruimte	16,7 m ²
patio	63,0 m ²
1 stille ruimte	13,6 m ²
2 isoleerkamers	13,6 m ²
patio	5,3 m ²

Plan verdieping

leefeenheid

10 kamers	136,0 m ²
leefruimte met keuken	108,0 m ²
bureel begeleiders	13,6 m ²
sanitair	13,6 m ²
douche	13,6 m ²
Berging en technische ruimte	16,7 m ²
patio	57,0 m ²

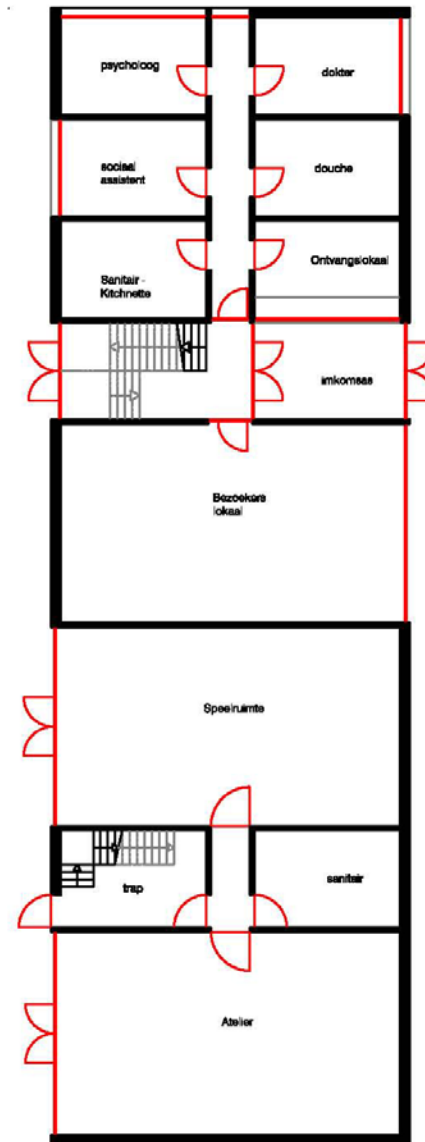
Verdieping
schaal 1/200

Plan begane grond

leefgemeenschap

dokter	13.6 m ²
douche en sanitair	13.6 m ²
psycholoog	13.6 m ²
maatschappelijk assistent	13.6 m ²
ontvangst	13.6 m ²
sanitair kitchenette	13.6 m ²
bezoekers ruimte	40.8 m ²
ontspanningruimte	40.8 m ²
sanitair	13.6 m ²
atelier	40.8 m ²

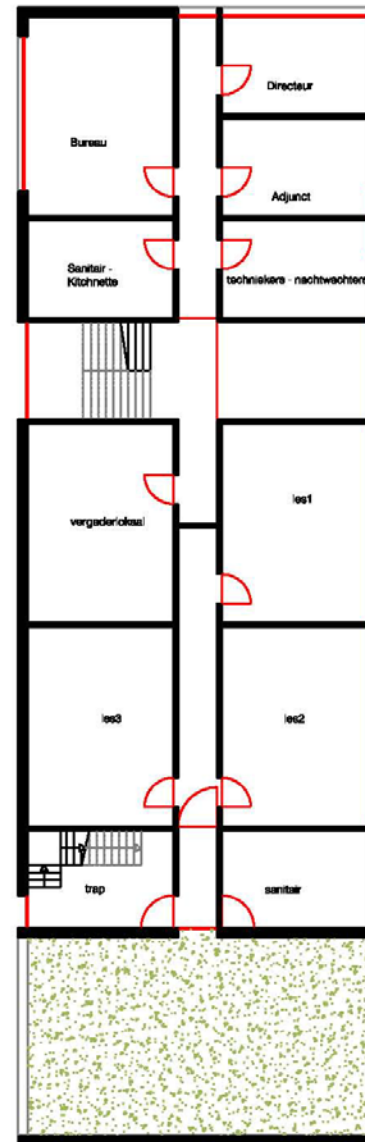
Begane grond
schaal 1/200

Plan eerste verdieping

leefgemeenschap

directeur	13.6 m ²
adjunct	13.6 m ²
bureau	27.2 m ²
techniekers -nachtwacht	13.6 m ²
sanitair kitchenette	13.6 m ²
vergaderruimte	27.2 m ²
les1	27.2 m ²
les2	27.2 m ²
les3	27.2 m ²
sanitair	13.6 m ²

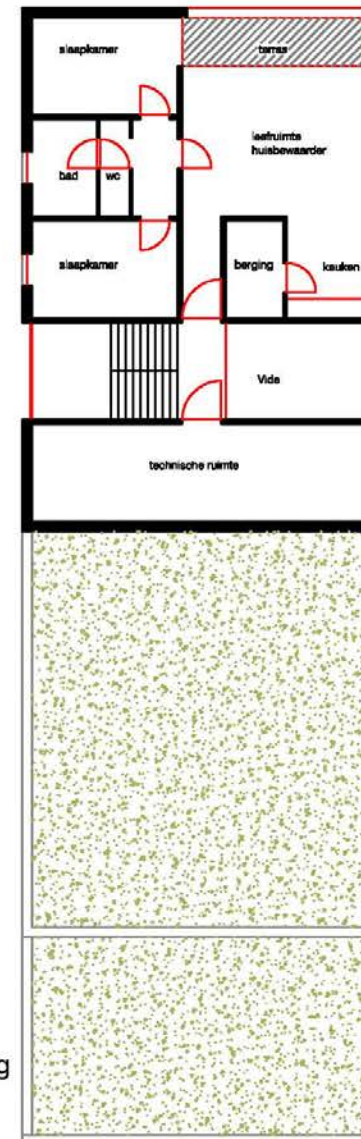
Eerste verdieping
schaal 1/200

Plan tweede verdieping

leefgemeenschap

huisbewaarder
technische lokaal

88.4 m²
30.3 m²

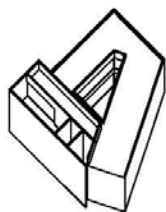
Tweede verdieping
schaal 1/200

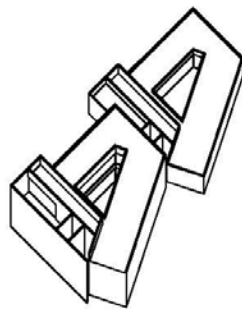
Uitbreidingsfasen

Uitbreidingsfasen

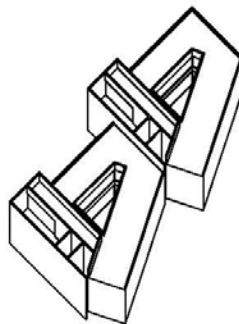
diversiteit

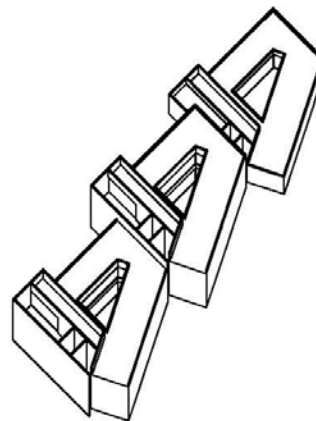
20 kamers

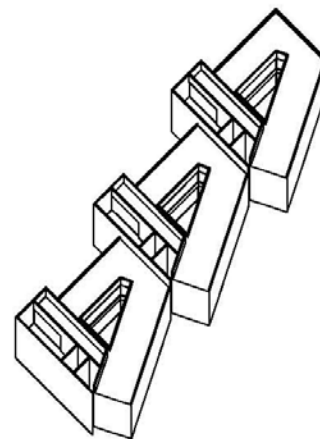
30 kamers

40 kamers

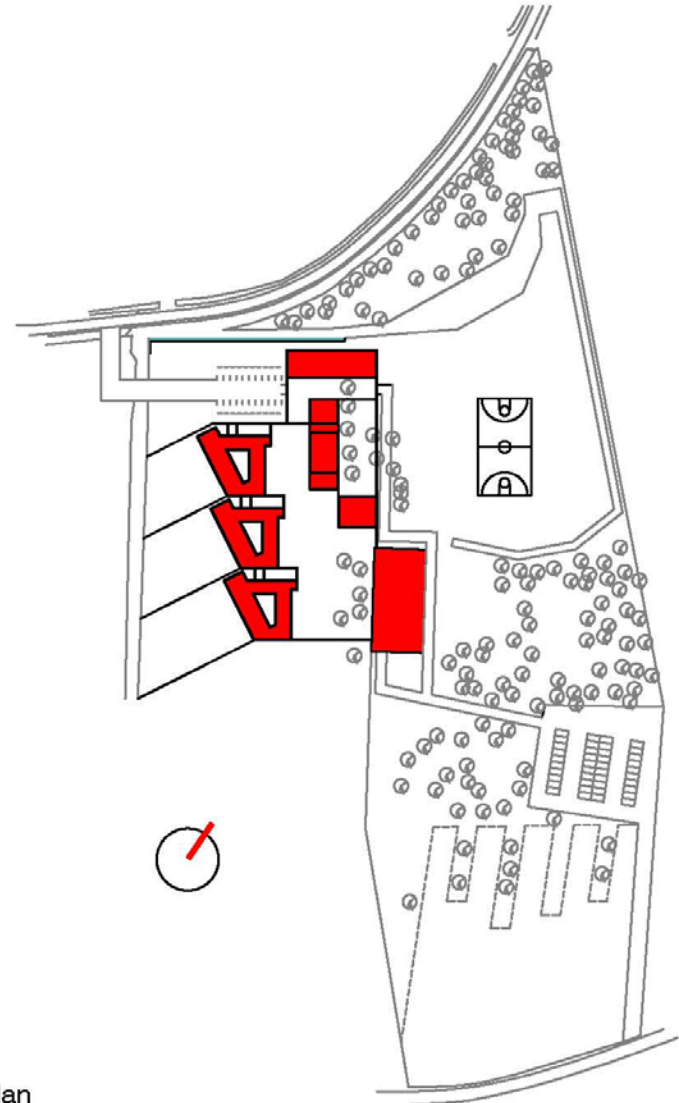
50 kamers

60 kamers

Uitbreidingsfasen

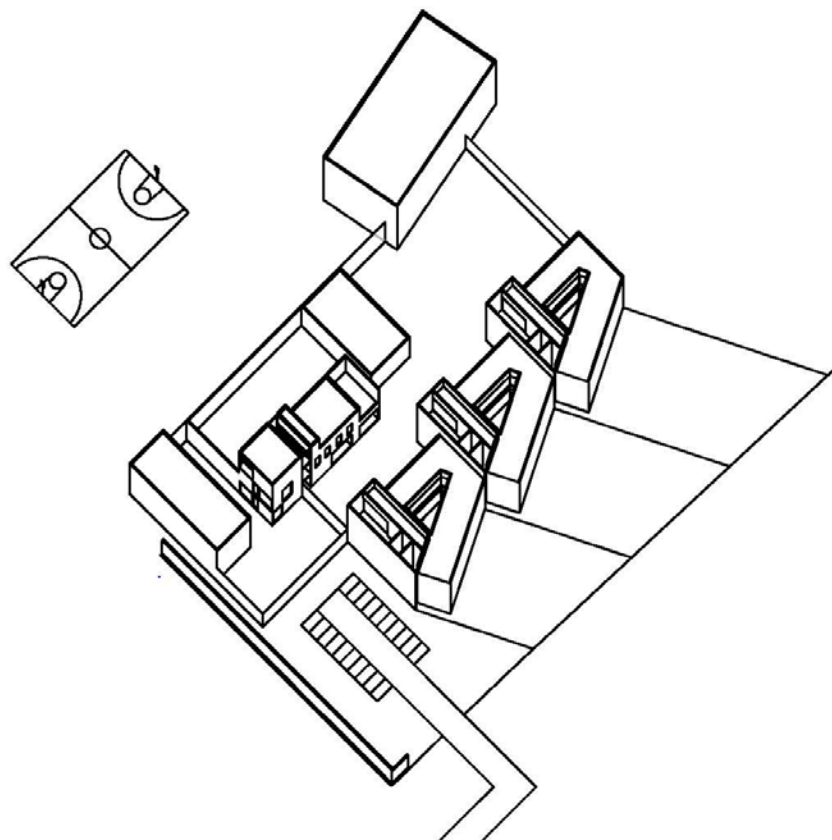
inplanting op terrein

Inplantingsplan
schaal 1/2500

Uitbreidingsfasen

perspectief

PROJECTTEAM :

Raf DE SAEGER	dr.ingeniør architect
Bruno DEPRÉ	burgerlijk bouwkundig ingenieur architect
Ann VOETS	landschapsarchitect kunsthistoricus
Mark VAN ACKER	architect

TEAM :

Luc VAN DE VONDEL	Industriële ingenieur bouwkunde Burgerlijk ingenieur bouwkunde
Wim DEPRAETERE	Industriële ingenieur bouwkunde Burgerlijk bouwkundig ingenieur
Jürgen DE KEYREL	Burgerlijk bouwkundig ingenieur
Michel STIASTENY	Industriële ingenieur bouwkunde en las
Wim DE SMEDT	Burgerlijk bouwkundig ingenieur
Omer DECOSTER	Burgerlijk ingenieur
Ludo VAN MECHELEN	Industriële ingenieur electro-mechanica
Mark WULLAERT	Technisch ingenieur elektriciteit
Saskia WOUTERS Sarah VERSTRAETE	Burgerlijk bouwkundig ingenieur Architect

CAD OPERATORS:

Hilde VAN ROBBROECK	A1 Graduaat bouwkunde
Annick DEMOL	A1 Graduaat bouwkunde
Janin EMBRECHTS	A2 Graduaat bouwkunde
Magali BOURDEAU	Landschaps- en tuinarchitect
Dorothy DIELEIS	Interieur architect
Steven KAERTS	A1 Graduaat bouwkunde
Anne VANDENBROECK	A1 gegradueerde Binnenhuisarchitectuur

Secretariaat - Administratie :

Magali BOURDEAU	Landschaps- en tuinarchitect
-----------------	------------------------------

TECHNISCHE UITRUSTING VAN HET BUREAU

- ALGEMEEN :
Geïnformatiseerde administratieve dossierbehandeling, C.A.D en diverse rekenpakketten.
- SOFTWARE :
 - Operating systemen: Windows 95 en 98, Windows NT 4.0, Windows XP
 - C.A.D.: Autocad V2000, V14, Minicad, Structura+ (eigen ontwikkeling m.b.t. tekenwerk stabiliteit op Autocad)
 - MS Office en aanverwante programma's
 - Netwerk: Windows NT 4.0
 - Rekensoftware:
 - + Stabiliteit: ALGOR (Eindige elementen), Euroframe, Concrete, Powerplate, eigen programma's
 - + Technieken: Eigen programma's, Calculux (verlichtingsstudies)

• HARDWARE :

Omschrijving	Type	Aantal
CAD-systeem met 2D en 3D	Pentium 133/166/240 + digitiser	14
	Pentium 133	4
	Laptop PIII 1,2Ghz	5
Computersystemen zonder CAD	PC 486	2
	Pentium II	3
	Laptops	10
Digitaliseertafel	A1-formaat	1
Printers	Laser zw : A4- formaat	2
	Laser zw : A4& A3 - formaat	2
	Inktjet kleur A4-formaat	2
	Inktjet kleur A3-formaat	1
Plotters	Penplotter A4 à A0 op rol	1
	Inktjetplotter HP1050C (kleur : A0 op rol)	2
	Laser zw : A4& A3 - formaat	2
	Laser zw : A4- formaat	2
Total Station Landmeten		1
Fotocopiertoestel	Xerox DC220 (copy, print, fax,scan)	2
	HP Officejet d145 (copy, print, fax,scan)	3
Eigen planafdruk	Afdrukmachine	1
	Snijmachine	1
	Plooiemachine	1
Faxtoestel	Mita (laser a4)	1
	Xerox DC220 (copy, print, fax,scan)	2